

НАШЕ

ЖИТТЯ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 7 (701)

Субота, 14 лютого 1981 року

Ціна 2 коп.

XXVI З'їзду КПРС — ГІДНУ ЗУСТІЧ!

ЗА П'ЯТИРІЧЧЯ—ДВА ЗАВДАННЯ

На Полтавське УВП-1 Марія Кулько прийшла працювати відразу ж після закінчення школи. Швидко опанувала професією швачки-мотористки.

У 1968 році, коли молодій робітниці присвоїли почесне звання ударниці комуністичної праці, Марія, виступаючи на урочистих зборах, сказала:

— я зроблю все, щоб завжди бути попереду, добиватись ще кращих результатів.

Непомітно спливали 12 років. Руки славної трудівниці поправу стали називати золотими. Норми виробітку вона постійно

виконує на 210—220 процентів. Її вважають також кращою наставницею молоді.

...Вперше М. Кулько взяла високе зобов'язання: виконати восьму п'ятирічку за чотири роки. І успішно справилась із цим завданням. Дев'яту п'ятирічку виконала за три з половиною роки. За самовіддану працю партія і уряд нагородили Марію Кулько орденом Трудового Червоного Прапора.

Та на досягнутому робітниця не зупинилася. Вона взяла нове, більш напружене зобов'язання і десяту п'ятирічку вико-

нала за два з половиною роки. Коли запитують у Марії, який у неї найщасливіший, найбільш пам'ятний день у житті, вона відповідає:

— день, коли мене прийняли до лав лєнінської партії.

Марія Кулько взяла підвищене соціалістичне зобов'язання на одинадцяті п'ятирічку: виконати план двох п'ятирічок, а до дня відкриття XXVI з'їзду КПРС — завершити піврічний план 1981 року.

Н. ТЕЛЮКОВА,
заступник директора Полтавського УВП-1.

ТРУДОВІ ЗВЕРШЕННЯ

Любов Федорівна Урсуляк та Любов Семенівна Чемерис — ветерани Чернівецького УВП. 22 роки тому, закінчивши школу глухих, вони прийшли на підприємство, досконало опанували декілька професій.

А тепер, ось уже більше десяти років, вони успішно працюють контролерами-накатниками.

Ще на початку десятої п'ятирічки робітниці включилися в соціалістичне змагання за дострокове виконання взятих зобов'язань і завершили їх ще в 1979 році. Зараз на їх трудовому календарі — листопад 1982 року.

Передові робітниці неодноразово ставали переможцями соціалістичного змагання на своїй дільниці, їх нагороджено знаками «Ударник десятої п'ятирічки» та «Переможець соціалістичного змагання 1980 року».

Готуючи гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС, передові робітниці, як і весь колектив УВП, взяли підвищені соціалістичні зобов'язання і успішно їх виконують. Виконання денних виробничих норм у них становлять 145—150 процентів. Продукцію здають з першого подання і тільки відмінної якості.

На запитання, що допомагає добиватись високих виробничих показників, робітниці відповіли: чітка організація праці, соціалістичне змагання і, звичайно, почуття відповідальності за доручену справу.

Г. УЛЬЯНЕНКО.

Мотально-крутильні й цех Чернівецького УВП — один з найбільших на підприємстві. Тут трудиться понад 100 чоловік. Кожен з них досконало володіє тонкощами роботи на мотальних і крутильних машинах. Знає своє планове завдання і фактичну денну норму виробітку.

Більшість робітників цеху володіють суміжними професіями.

— Якщо виникає потреба, робітниця може перейти від крутильної машини до мотальної, чи навпаки, — говорить начальник цеху Анатолій Андрійович Бондар.

Чітка організація соціалістичного змагання в колективі при-

несла свої відчутні результати: план останнього року десятої п'ятирічки виконано достроково, 14 робітниць завершили особисті плани 1980 року до 1 жовтня.

Ідучи назустріч XXVI з'їзду КПРС, трудівники цеху, як і весь колектив УВП, взяли підвищені соціалістичні зобов'язання. Перед у соціалістичному змаганні веде мотальниця Парасковія Степанюк — відмінниця якості. Норми виробітку вона виконує на 140 процентів. Василь Орловський — відмінник якості, норми виробітку виконує на 145 процентів. Ольга Зарубайко — удостоєна звання «Краща за професією».

Передовикам виробництва, про яких іде розповідь, вручено знаки «Переможець соціалістичного змагання 1980 року».

У ці дні вони працюють особливо старанно, значно перевищують денні виробничі завдання, прагнуть високими трудовими показниками зустріти черговий форум комуністів.

Г. ВЛАСОВ.

На знімку: (зліва направо) О. С. Зарубайко, В. І. Орловський, старший майстер Є. С. Полетаєва, П. І. Степанюк обговорюють підсумки соціалістичного змагання на честь XXVI з'їзду КПРС.

Фото О. СТЕПАНЮКА.

У президії ЦП УТОГ і Республіканському

комітеті профспілки

ПЕРЕМОЖЦІ ЗМАГАННЯ

Підтримавши патріотичну ініціативу трудящих країни — гідно зустріти XXVI з'їзд КПРС, всі колективи підприємств і виробничих об'єднань Товариства взяли підвищені соціалістичні зобов'язання на честь наступного з'їзду партії і успішно виконують їх.

Завдання десятої п'ятирічки Товариство виконало 5 вересня 1980 року при зобов'язанні — 7 жовтня, а виробничий план завершального року — 19 грудня при зобов'язанні — 23 грудня. За 1980 рік Товариством реалізовано надпланової продукції на 1 мільйон 463 тисячі карбованців більше, ніж передбачалося взятими зобов'язаннями.

2 тисячі 740 робітників, 82 колективи бригад, дільниць і цехів взяли підвищені соціалістичні зобов'язання на честь XXVI з'їзду КПРС: достроково виконати планові завдання, підвищити якість виробів і продуктивність праці.

Розглянувши підсумки змагання між підприємствами і об'єднаннями Товариства за гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС і четвертий квартал 1980 року, президія Центрального правління УТОГ і Українського республіканського комітету профспілки робітників місцевої промисловості і комунально-побутових підприємств постановили:

— перше місце з врученням перехідного Червоного прапора Центрального правління УТОГ та Республіканського комітету профспілки, Почесну грамоту ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки, свідоцтво і першу грошову премію присудити колективу Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт»;

— друге місце, Почесну грамоту ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки, свідоцтво і другу грошову премію присудити колективу Житомирського УВП;

— третє місце, Почесну грамоту ЦП УТОГ і Республіканського комітету профспілки, свідоцтво і третю грошову премію присудити колективу Ужгородського УВП-2.

Для преміювання передовиків підприємств, що зайняли призові місця в соціалістичному змаганні, виділено путівки до санаторію «Дружба».

Відзначено добру роботу по виконанню соціалістичних зобов'язань четвертого кварталу 1980 року колективів Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт», Артемівського, Білоцерківського, Сімферопольського і Херсонського УВП.

Звернуто увагу директорів підприємств, голів місцевих комітетів профспілки і голів первинних організацій УТОГ Дніпродзержинського, Сумського, Харківського УВП-2, Львівського швейного підприємства «Силует» на невиконання соціалістичних зобов'язань четвертого кварталу 1980 року.

Президія ЦП УТОГ і Республіканський комітет профспілки висловили впевненість у тому, що колективи підприємств і об'єднань Українського товариства глухих докладуть усіх зусиль для виконання підвищених соціалістичних зобов'язань і гідно зустрінуть XXVI з'їзд КПРС.

СВЯТО ПРИХОДИТЬ У БУДЕНЬ

Дострокове завершення виробничих завдань — давня традиція нашого підприємства. І у тому, що ми раніше справилися з планом минулого року, взяли підвищені зобов'язання на рік нинішній — нічого незвичного. Такому колективу, як у нас — все під силу.

Моя розповідь — про трудівників заготівельного цеху, де я працюю. Очолує наш колектив проста, скромна жінка Ніна Федорівна Цимбаліст. Вона — майстер не лише за посадою, а й за покликанням.

Ніна Федорівна вміє повести за собою товаришів, відчуває, які стосунки склалися між ними, згладжує при необхідності гострі кути. Вона завжди помітить і оцінить кожен успіх молоді робітниці, підбадьорить. Ці риси майстра передаються іншим трудівницям і через те, хто б не прийшов у цех, швидко освоюється. Пригадую, як з'явилася у нас Оля Дерев'янка. Важко було дівчині опанувати професію крейдувальниці. Як не старалась, а спершу не могла виконати денне завдання. І, звичайно ж, прийшли на поміч товариші.

Це і бригадир А. В. Бикова, котра за яку роботу не візьметься, все у неї вдається, крейдувальниця Віра Деряга і Людмила Миколаївна Ганська, що працюють з особистим клеймом. Та й Ніна Федорівна, яка б не була завантажена, не раз одягала фартушок і допомагала дівчині. А тепер у Олі Дерев'янки четвертий розряд. І сама вона вважає, що це успіх всього колективу.

І ще один штрих до портрета колективу цеху. Працюють тут переважно ветерани. Це крейдувальниця Л. М. Ганська, обліковець тканин Л. Б. Сторожина, промірниці тканин Н. М. Біляченко і М. Ф. Руденко. До речі, М. Ф. Руденко, ударниця десятої п'ятирічки, працює з особистим клеймом, виконує змінні норми на 140 процентів.

Наші жінки — самовіддані трудівниці, дбайливі матері і вмілі господині, добре знають, що чим вищі результати нашої праці, тим більше міцні можуть бути соціалістичної Батьківщини, тим вищим стає життєвий рівень радянських людей.

Я часто згадую випадок, коли написала листа додому, в якому розповіла про підприємство, про наших людей. А мені прийшла відповідь: «Це добре, що ти любиш роботу, добре, що кожен день для тебе — свято. Значить, тобі поталанило з колективом».

К. БАШИНЬКА,
обліковець тканин Житомирського УВП.

НА ЕКРАНИ — ФІЛЬМИ УКРАЇНИ

Братерству радянського і польського народів, скріпленому боротьбою з фашизмом, присвячений новий фільм «Від Бугу до Вісли». Прем'єрою стрічки 9 лютого в Москві почався показ робіт українських кінематографістів на Всесоюзному фестивалі радянського багатонаціонального кіномистецтва. Картина продовжує створену одним з найстаріших режисерів Т. Левчуком воєнно-патріотичну дилогію «Дума про Ковпака», яка пройшла з великим успіхом на екранах нашої країни і за рубежом.

(Кор. ТАРС).

ШЛЯХОМ ЗРОСТАННЯ

XXVI з'їзд КПРС нечуючі Київщини, як і весь радянський народ, зустрічають ударною працею, новими здобутками у соціалістичному змаганні. Трудові колективи Товариства достроково завершили план десятої п'ятирічки, домоглися значного збільшення обсягу виробництва, поліпшення якості продукції.

Так, на Київському дослідно-виробничому об'єднанні «Контакт» обсяг промислового виробництва виріс з 7 мільйонів карбованців у 1976 році до 9,5 мільйона карбованців у 1980 році. За рахунок підвищення продуктивності праці досягнуто майже 90 процентів приросту обсягу виробництва. Поліпшилась якість виробів. Якщо на початку десятої п'ятирічки виготовлялось 45,1 процента продукції вищої категорії якості, то у 1980 році цей показник становив 66 процентів.

За успіхи у впровадженні комплексної системи управління якістю продукції, економічний ефект від чого становить 729 тисяч карбованців, «Контакту» присвоєно звання «Об'єднання високої якості продукції».

У минулій п'ятирічці об'єднання «Контакт» освоїло нові види виробів. Це — метрошок МПС-3,5, реле РПУ-2 з безвісьовим кріпленням, модернізований «Лотос», реле РПС, сидіння дитяче, перемикач БТП.

Від впровадження 63 заходів з нової техніки одержано економічний ефект 115,6 тисячі карбованців, 150-ти заходів з наукової організації праці — 163 тисячі карбованців, 177-ми рацпропозицій — 148 тисяч карбованців.

Добре попрацювали у десятій п'ятирічці трудівники Білоцерківського УВП. План з випуску валової продукції перевиконано на 1731 тисячу карбованців, з реалізації — на 1301 тисячу карбованців. Одержано надпланового прибутку 627 тисяч карбованців. На УВП оновлено асортимент виробів, впроваджено нове прогресивне обладнання.

Працю членів нашого Товариства відзначено орденами і медалями. Серед нагороджених М. С. Шкурлатовська, Є. Н. Степаненко, В. С. Савлева.

807 трудівників області нагороджено знаками «Переможець соціалістичного змагання», 417 — «Ударник десятої п'ятирічки».

На Київщині широка мережа культосвітніх закладів. Це — Палац культури імені А. В. Луначарського, Будинок культури у Білій Церкві, клуб у Богуславі, 14 червоних кутків, вісім бібліотек з книжковим фондом 47544 примірники.

За роки п'ятирічки помітно зріс загальноосвітній рівень нечуючих. Нині спеціальні навчальні заклади закінчили 237 чоловік, вузи — 7 чоловік, вечірні школи робітничої молоді — 157 чоловік.

Більше тисячі нечуючих Київщини протягом десятої п'ятирічки оздоровились у будинках відпочинку та санаторіях.

Первинні організації Товариства спільно з іншими громадськими організаціями організовують екскурсії, культпоходи, туристські походи по країні і за кордон.

Велику ідеологічну роботу здійснюють культзаклади. В арсеналі виховних засобів — лекції, бесіди, диспути, тематичні, літературні вечори, вечори вшанування передовиків виробництва і ветеранів праці. Поруч з традиційними знайдено нові форми роботи. Це, зокрема, тематичні і танцювальні дискотеки, які збирають у культзакладах багато молоді.

Радують нас і спортивні успіхи. Обласна спортофедерация трічі здобувала перше місце в республіці. Більш як 1400 юнаків та дівчат займаються різними видами спорту. У минулій п'ятирічці підготовлено чотири майстри спорту, 18 кандидатів у майстри спорту, 68 першорозрядників.

Обласна організація УТОГ постійно дбає про поліпшення побутових і житлових умов глухих. Так, для трудівників Білоцерківського УВП у десятій п'ятирічці

споруджено будинок для малосімейних на 57 квартир. За пайовою участю надано 44 квартири. 60-квартирний будинок збудовано для трудівників об'єднання «Контакт».

Не залишаються поза увагою і умови праці глухих трудівників. У 1977 році члени УТОГ об'єднання «Контакт» святкували новосілля у новому виробничому корпусі загальною площею 5050 квадратних метрів. У 1980 році об'єднання завершило будівництво корпусу складських приміщень і їдальні на 100 посадочних місць.

Великі плани на одинадцяті п'ятирічку у колективу КДВО «Контакт». Зокрема, намічено збільшити обсяг виробництва на 20 відсотків, випуск валової продукції — на 54 мільйони карбованців, освоїти нові зразки рулеток і нові реле, продовжити реконструкцію підприємства, завершити будівництво компресорної, обладнання кімнати для приймання їжі у цеху пластмас. Для трудівників об'єднання збудувати будинок на 70 квартир.

Білоцерківське УВП планує здійснити реконструкцію виробництва, придбати нове обладнання, підвищити продуктивність праці на 7,5 процента, впровадити 39 заходів з наукової організації праці, що дадуть економічний ефект 22,8 тисячі карбованців і умовно вивільнять 16 чоловік.

Намічено реконструювати Київський палац культури імені А. В. Луначарського і Білоцерківський будинок культури.

Головне завдання, накреслене партією на найближче десятиріччя, полягає у забезпеченні дальшого соціального прогресу суспільства, здійсненні широкої програми підвищення народного добробуту. Тому нашій обласній організації УТОГ, як і іншим, необхідно працювати творчо, з перспективою, працювати так, щоб постійно зростав добробут членів Товариства.

Г. МЕРЕЖКО,
голова Київського облвідділу
УТОГ.

Марія Федорівна Безполудіна працює на Ворошиловградському УВП штампувальницею.

Її нагороджено знаками «Ударник дев'ятої п'ятирічки», «Переможець соціалістичного змагання 1979 року». Свої виробничі завдання трудівниця виконує на 180 процентів.

Фото І. ГОСИПЕНКА.

ЯК МИ ПРАЦЮВАЛИ В СІЧНІ

МЕТАЛООБРОБНА ГРУПА

Назва УВП, виробничого об'єднання	Виконання плану (в процентах)			
	обсяг реалізації	продукція найвищої категорії якості	низьковольтна апаратура	товари культурно-побутового призначення
Кіровоградське	107,0	—	—	100,0
Київське дослідно-виробниче об'єднання «Контакт»	106,6	111,2	100,0	100,7
Донецьке виробниче об'єднання «Електромагніт»	105,6	181,3	100,7	117,6
Полтавське УВП-2	105,6	100,0	100,0	—
Комунальське	103,6	—	—	104,5
Ворошиловградське	102,1	101,7	101,7	—
Запорізьке	102,0	120,4	100,0	—
Харківське УВП-1	101,1	—	100,0	100,0
Дніпродзержинське	100,0	—	—	—
Одеське виробниче об'єднання «Електрик»	94,3	100,0	—	—

ШВЕЙНО-ТРИКОТАЖНА, ГАЛАНТЕРЕЙНА ГРУПА

	Виконання плану (в процентах)		
	обсяг реалізації	продукція найвищої категорії якості	нормативна вартість обробки
Житомирське	112,6	—	103,0
Білоцерківське	109,0	—	100,0
Чернівецьке	106,1	116,7	—
Ужгородське УВП-2	105,1	—	100,0
Сімферопольське	104,0	—	102,6
Полтавське УВП-1	104,0	—	101,5
Сумське	102,6	—	100,0
Харківське УВП-2	102,1	100,3	100,0
Чернігівське	102,0	—	100,0
Артемівське	101,9	—	100,0
Львівське швейне підприємство «Силует»	101,8	156,3	105,6
Лубенське	101,4	—	100,0
Івано-Франківське	101,2	357,1	101,2
Кам'янець-Подільське	101,2	—	100,0
Конотопське	100,7	—	100,4
Вінницьке	100,5	—	—
Дніпропетровське	100,3	—	100,0
Херсонське	100,5	—	100,0

ДЕРЕВООБРОБНА ГРУПА

	Виконання плану (в процентах)			
	обсяг реалізації	продукція найвищої категорії якості	меблі (у роздільних цінах)	товари культурно-побутового призначення
Ужгородське УВП-1	134,0	—	103,8	103,8
Єнакіївське	103,9	—	104,9	109,8
Лебединське	103,7	—	107,1	107,1
Миколаївське	103,2	—	102,0	102,0
Дрогобицьке	102,9	—	100,0	102,0
Ровенське	101,8	—	102,5	102,5
Черкаське	101,7	—	100,0	100,0
Бродівське	101,0	148,9	—	103,1

ПРИМІТКА: про черк в окремих графах зведення означає, що підприємству не доведено план з того чи іншого показника.

Старанно потрудилися колективи нашого Товариства в першому місяці одинадцяті п'ятирічки. План сінця з основних техніко-економічних показників успішно виконано. При завданні 11 мільйонів 633 тисячі карбованців реалізовано продукції на 11 мільйонів 986 тисяч, тобто на 353 тисячі карбованців більше, ніж намічалось. Кількість виробів вищої категорії якості при плановому завданні 2 мільйони

196 тисяч карбованців становить 2 мільйони 616 тисяч карбованців. Добре потрудилися колективи КДВО «Контакт», Сімферопольського, Ворошиловградського, Житомирського, Сумського та багатьох інших підприємств. Проте, Одеське виробниче об'єднання «Електрик» не справилося з виконанням плану з обсягу реалізації, недовиконавши його на 25 тисяч карбованців. У лютому одеситам слід надолужити програне.

ЗДОБУТЕ — ПРИМНОЖИМО

Втілюючи в життя рішення XXV з'їзду КПРС та X з'їзду Українського товариства глухих, правління обласного відділу запровадило такий стиль роботи і методи керівництва низовими ланками, підприємствами, які найбільш відповідають перспективним планам економічного і соціального розвитку обласної організації.

У широко розгорнутому передз'їздовському соціалістичному змаганні серед трудових колективів Артемівського і Єнакіївського учбово-виробничих підприємств та Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт» відчувається прагнення нечуючих разом з усім радянським народом гідно зустріти наступний з'їзд лєнінської партії.

Серед членів Товариства області ведеться політико-виховна робота не лише у виробничих колективах та культзакладах, а й за місцем проживання. Це позначається і на результатах праці. Так, Донецьке виробниче об'єднання «Електромагніт» та Єнакіївське УВП план і соціалістичні зобов'язання десятої п'ятирічки виконали до 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, а колектив Артемівського УВП — до 63-ї річниці Великого Жовтня.

За підсумками роботи у третьому кварталі колектив Єнакіївського УВП вийшов на перше місце у республіканському соціалістичному змаганні серед підприємств Товариства і нагороджений перехідним Червоним прапором Центрального правління УТОГ і Республіканського комітету профспілки.

Річний план завершального року п'ятирічки колективи підприємств виконали до 18 грудня 1980 року. Понад план реалізовано продукції більш як на 400 тисяч карбованців.

Змагаючись під девізом «XXVI з'їзду КПРС — 26 ударних трудових тижнів», інструментальний цех, складальна і карнизна дільниці головного підприємства об'єднання «Електромагніт» першими рапортували про виконання річного завдання і соціалістичних зобов'язань. За традицією на честь цих колективів було запалено вогні на новорічній ялинці. Крім цього, в об'єднанні практикуються такі форми ідеологічної роботи, як рапорти-звіти молодих робітників, переможців ударних трудових тижнів на честь XXVI з'їзду КПРС.

За роки десятої п'ятирічки є певні досягнення в збільшенні обсягу виробництва і поліпшенні якості продукції. Так, ДВО «Електромагніт» реалізувало продукції на 104,9 процента, тобто при плані — 38 мільйонів 30 тисяч карбованців одержано 39 мільйонів 881 тисячу карбованців. В наступній п'ятирічці заплановано реалізувати виробів на 47 мільйонів 300 тисяч карбованців.

Продуктивність праці за десяту п'ятирічку становить 106,4 процента, в одинадцятій п'ятирічці досягне 117,4 процента.

Прибуток, одержаний об'єднанням в десятій п'ятирічці, становить 9 мільйонів 415 тисяч карбованців, що більше плану на 915 тисяч

карбованців. На одинадцяті п'ятирічку заплановано одержати прибутку 12 мільйонів 78 тисяч карбованців.

У десятій п'ятирічці ДВО «Електромагніт» випустило продукції з почесним п'ятикутником на 10 мільйонів 789 тисяч карбованців, що становить 127,9 процента плану. Понад завдання виробів вищої категорії якості виготовлено на 2 мільйони 355 тисяч карбованців. В одинадцятій п'ятирічці зі Знаком якості буде випущено продукції на 11 мільйонів 881 тисячу карбованців.

Цього досягнуто за рахунок механізації ручної праці, поліпшення трудової дисципліни, зменшення втрат робочого часу.

За роки десятої п'ятирічки зріс культурний і загальноосвітній рівень членів нашого Товариства. Дев'ять виробничників «Електромагніту» здобули вищу освіту, середню спеціальну — 24 чоловіки, а середню — 66 чоловік.

Належна увага приділялась поліпшенню умов праці і відпочинку, а також житлових умов. Протягом десятої п'ятирічки 135 сімей одержали квартири, з них: на головному підприємстві об'єднання — 91 сім'я, на Ждановському філіалі — 32 сім'я, на Слов'янському філіалі — 12 сімей.

В одинадцятій п'ятирічці у Донецьку планується збудувати сто-квартирний житловий будинок поблизу обласного Будинку культури.

М. КАЛИНИЧЕНКО,
голова Донецького облвідділу
УТОГ.

Пригадую, як комсомольці мого села вмістили у колгоспній стінгазеті гостру замітку про іздових-роззяв, які покинули на полі дві бочки з палиним для тракторів. «Протягнути» в газету спершу об-разились, але, зрозумівши, що га-зета права, не зволікаючи, взяли ручного візка і, як говорять, на собі привезли бочки з поля. З то-го часу я напевно знаю, що друко-ване слово, коли воно справедли-ве, образити не може, і що стінна газета — велика сила.

І ось з яких позицій, гадаю, слід розглядати роботу редколегій стіннівок: а яка ж ваша сила, чим ви допомогли своєму колективу?

Недавно у Вінниці закінчився огляд стінних газет, і, мабуть, вар-то буде поговорити про так звану малу пресу не лише в інформацій-ному плані, а згадати і про те, що вона собою являє, якою повинна бути.

Для прикладу — стіннівка Козятинського клубу. Формат не-великий, художнього оформлення мало, з усього видно, що хорошо-го художника немає, але ж ціка-ва деталь — з номера в номер «кочував» симпатичний олімпій-ський Мишко, символ минулого року. Це непогано, редколегія ду-має.

Замітка «Знайти себе» — про глуху телятницю Любу Свинчен-ко. Прийшла вона на ферму без найменшого досвіду роботи, а те-пер доглядає 300 телят, до-магається щодобового приросту живої ваги в середньому по 350 грамів на голову. Дещо описово, але прочитає про себе Люба — і скільки радощів понесе додому, з яким хорошим настроєм буде пра-цювати.

А ось розповідь про ударницю комуністичної праці опоряджу-вальницю меблевої фабрики сели-ща Іллінці Є. М. Письменну. Трид-цять років працює вона на фабри-ці, у неї високий кваліфікаційний розряд. А від себе додає, що Єв-генія Мар'янівна ще й мати, ви-ховує дітей. Вона член правління облвідділу УТОГ.

З душею, як мовиться, написа-ла замітка про Т. Д. Костюкова — голову первинної організації УТОГ селища Погребище. Йому — 83 роки, давно вже на пенсії тру-дівник, та не уявляє він собі, що то означає — сидіти без діла. По-стійно серед глухих, допомагає одному оформити пенсію, іншому — потрапити на прийом до лікаря, на правління колгоспу з клопотан-ням про будівельні матеріали. До нього йдуть не тільки односельці, а й глухі з інших сіл. Видно, що

члени редколегії добре знають своїх людей, а це дуже важливо. Привертає увагу стіннівка Мо-гилів-Подільського клубу. До неї претензії особливі. На всіх огля-дах вона не залишається невідзна-ченою. Редколегія добре знає свої завдання, у центрі її уваги все ба-гатоградне життя організації. І тепер вона залишилася вірною со-бі — у коротких замітках, як у краплині води, відбилися справи і турботи найбільшого в області міжрайвідділу. Матеріали найріз-номанітніші. Наприклад, про пере-довиків виробництва, про життя трудівників села, роботу гуртків, е гостра замітка про людину, що низько опустилася через пияцтво. Цього разу редколегія здобула право першості.

Стінгазеті Вінницького УВП при-суджено друге місце. Очевидно, для неї це творчий спад, адже свого часу стіннівка була першою.

НОТАТКИ З ОБЛАСНОГО ОГЛЯДУ СТІНГАЗЕТ

Та, висвітлюючи ніби то всі сторо-ни життя колективу, пунктуально відзначаючи пам'ятні дати, стіннів-ка не може звільнитись від холоду-ватої казенщини. Замітки про передовиків УВП написані з яко-юсь байдужістю, а деякі матеріа-ли підписані ось так: комітет ком-сомолу. Такий підпис ставлять на об'явах про скликання зборів, але ніяк не під замітками в стінній га-зеті.

За форматом стіннівка велика, та дуже багато місця займає ху-дожне оформлення. У березневому номері, наприклад, вміщено вели-чезний малюнок дівчини. Хочеть-ся сказати членам редколегії:

— повірте, жінки не образять-ся, якщо ви намалюєте у газеті скромний букетик пролісків, зате більше місця відведете для замі-ток про роботу наших трудівниць, напишете про них по-справжньому тепло і без згаданого вже підпи-су.

Стінна газета гуртожитку Він-ницького УВП «За здоровий по-бут» у позаминулому році була відзначена третьою премією, і тим більш вражають зміни, що

сталися: все однакового розміру, вишикувані в один ряд замітки, одноманітні за стилем — ніби од-нією рукою написані. Є критика, різні підписи, та все це зроблено невизначено, байдуже, і, вершина бюрократизму — у замітці про ро-бітницю УВП, яка добила значної економії полотна, там, де по-винні бути цифри зекономленого — пусте місце.

Стінні газети називають ще ма-лою пресою, але що б сказали чи-тальники, коли б побачили у великій пресі порожні місця замість цифр? Редколегії, на жаль, не вистачило елементарного сумління та пова-ги до читачів. А може — до себе...

Постановою президії ЦП УТОГ всі Будинки культури в обласних центрах одержали статус облас-них, що означає — провідних. От-же і редколегії повинні йти попе-реду, подавати приклад районним клубам.

Але не скажеш, що редколегія стіннівки «За соціалістичну куль-туру» стала хорошим прикладом. У першу чергу слід звернути ува-гу на формат газети. Він дещо більший двох аркушів із зошита. Та часто і цю площу займають лише малюнки до 8-го Березня, 1 Травня і таке інше. Іноді, як до-повнення, тут уміщують вірш, або повідомлення про те, що в Будин-ку культури працюють такі-то гуртки. Але ж поруч із стінною газетою висить розклад роботи цих гуртків.

У Вінниці шість компактних груп глухих, при Будинку культу-ри — п'ять спортивних секцій, три гуртки художньої самодіяльності. То ж яке це велике поле для ро-боти редколегії! Випускай газету раз на тиждень, і того буде мало, а поки що редколегія не знає, чим заповнити два аркуші із зошита раз на місяць. Факти поруч. Не одиниці, а десятки глухих трудів-ників міста виконали свої п'яти-річні плани, потребує також по-ліпшення робота численних гурт-ків. От про що треба писати в га-зеті. Але ж це вимагає, зрозуміло, певних фізичних і духовних затрат, а писати беззмислові замітки на-багато легше. Та тоді газета — не бойовий орган, а листок кален-даря, прикраса на стіні.

Закінчуючи статтю, хочеться повторити її початок: справедлива критика образити не може, і тим, кого критикують, не слід обража-тися, а взяти візка і вивезти геть усі недоліки у роботі, зробити га-зету бойовим і діловим органом свого підприємства, організації, культзакладу.

М. НИРОВ.

В Одеському обласному бу-динку культури відбувся вечір, присвячений переможцям соці-алістичного змагання за досто-гове виконання завдань десятої п'ятирічки — робітникам заводу імені Жовтневої революції.

З цієї нагоди було висловлено багато теплих слів на адресу тру-дівників, які своєю старанною працею, активною участю в гро-мадському житті здобули повагу і авторитет у колективі заводчан.

Уже стало традицією проводи-ти вечори вшанування людей пра-ці. Минулого разу заводчани про-воджали на пенсію трьох робітни-ків: Петра Павловича Фролова, котрий має 27 років виробничого стажу, Олексія Івановича Швеця, що 20 років пропрацював на заво-ді, та Миколу Антоновича Капри-ці, котрий віддав виробництву 26 років.

На вечорі, присвяченому пере-можцям соціалістичного змагання у десятій п'ятирічці, виступили го-лова комітету профспілки заводу Г. І. Косарев, начальник сталели-варного цеху В. Г. Попов, робіт-ник ковальсько-пресового цеху Д. Я. Вознюк, голова обласного відділу УТОГ В. І. Семенова.

Присутні на вечорі переглянули кінофільми про працю і відпочи-нок цього колективу, відзняті са-мими робітниками. Ті, кого поба-чили на екрані, добре знайомі за-водчанам. І, можливо, дехто тіль-ки у хвилини перегляду фільму замислився: «Як буває! Працюєш з людиною пліч-о-пліч, але про неї майже нічого не знаєш. Не замис-люєшся над тим, що, можливо, коли б поряд стояла інша людина, то стосунки у бригаді могли б бу-ти не такими дружними».

Нікого не дивує й те, що робіт-ник, який прийшов на завод учнем формувальника, виріс за ці роки до майстра дільниці. Саме такий шлях пройшов майстер Василь Григорович Ільчук. З 1959 року він на заводі.

Чудових виробничників у колек-тиві є чимало.

Молодим робітникам, котрі тільки-но прийшли на завод імені Жовтневої революції, можливо, здасться дивним, що колись влаш-туватися сюди на роботу було не-легкою справою. Про це може розповісти робітник ковальсько-пресового цеху Дмитро Якович Вознюк. Він — один з перших не-чуючих робітників заводу.

Це було у 1952 році. Бажання працювати саме на цьому заводі допомогло Дмитрові Яковичу подолати всі труднощі, оволодіти професією і стати передовим ви-робничником.

Про Д. Я. Вознюка можна роз-повідати багато: і про його пра-цевитість та дисциплінованість, і

про раціоналізаторську роботу, й про те, що цей робітник неприми-рений до недоліків. А найбільше — про його спортивні досягнення. Д. Я. Вознюк захоплюється грою в шахи і вже став майстром спорту. Отже, коли є бажання, успіх при-ходить неодмінно.

Цікаво розповіла ведуча вечора про формувальника сталеливарно-го цеху Василя Вікторовича Бож-ка, котрий 28 років трудиться на заводі. За сумлінну працю його нагородили орденом «Знак Поша-ни».

На вечорі були присутніми чоти-ри бригадири: Анастолій Прокопо-вич Тарахтій, Федір Павлович Кіртока, Володимир Антонович Зелінський і наймолодший брига-дир на заводі формувальник Олек-сій Анастолійович Ткач. Усі вони — передові робітники, активні учас-ники громадського життя свого колективу.

Багато теплих слів висловлено на вечорі і про Любова Дмитрівну Толокову. Ось уже 15 років вона трудиться в нашому колективі.

Йшлося на вечорі і про те, що робітники заводу найкраще почу-вають себе у бригаді. Вони вважа-ють (та так воно і є), що саме бригада згуртовує колектив, вихо-вує почуття товарищескості, взаємо-допомоги.

Так, уміють нечуючі робітники як слід працювати. Але вміють вони й відпочивати з користю. За-няття спортом найулюбленіше для багатьох. А члени Товариства Б. В. Дзюба і Ф. П. Кіртока свій вільний час віддають художній са-модіяльності. Протягом багатьох років вони — одні з кращих тан-цюристів у художній самодіяль-ності заводу і Будинку культури УТОГ.

Багато робітників підвищують свій загальноосвітній і політичний рівень знань у школі комуністич-ної праці, у вечірній школі робіт-ничої молоді.

Молодь, що приходить на наш завод, з радістю впливається у ко-лектив і підтримує наші традиції, підхоплює естафету з рук кадро-вих робітників.

Учасники художньої самодіяль-ності Будинку культури УТОГ під-готували свій дарунок заводчанам. Протягом усього вечора звучали мелодії вокально-інструментально-го ансамблю «Червоні вітрила».

Л. ВОЛКОВА,
ст. інструктор-перекладач
заводу імені Жовтневої
революції.

м. Одеса.

Зосереджена і уважна. Рухи рук чіткі, виврені і впевнені.

Такою завжди бачиш у роботі крейдувальницю Білоцерківського УВП, ударницю комуністичної пра-ці Світлану Федорівну Сабодаш.

Сумлінно і старанно трудиться вона впродовж багатьох років на підприємстві. Свої виробничі зав-дання С. Ф. Сабодаш виконує на 150—155 процентів.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

НАУКА — ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

ОСНОВА МАЙБУТНІХ ЗНАНЬ

Роль дошкільного виховання, що покликане закласти основу всебічного гармонійного розвитку майбутніх будівників комунізму, незмірно зростає. Перед дошкіль-ними закладами для глухих дітей, поряд зі спільними для всіх типів таких установ завданнями, вини-кають ще й свої, специфічні, спря-мовані на корекцію психічного і фізичного розвитку дитини, на попередження виникнення вторин-них дефектів, обумовлених ура-женням слуху — це розвиток за-лишкової слухової функції, фор-мування мови, компенсація дефек-тів розвитку тощо.

Для навчання і виховання дітей з недоліками слуху створено най-більш сприятливі умови для кож-ної категорії — впровадженню роз-дільне навчання глухих і слабо-чуючих, обумовлено строки, зміст і обсяг програмового матеріалу. Навчання буде з урахуван-ням однієї з провідних ідей ра-дянської дефектології — ідеї роз-виваючого навчання. Все це ство-рює передумови для успішної ор-ганізації корекційної роботи з дітьми, однак не забезпечує досяг-нення позитивних результатів, оск-ільки ні дидактичний метод, ні зміст навчання і виховання, якими б досконалими вони не були, не вирішують всієї складності про-блеми розвитку глухого дошкіль-ника.

Важливого значення набуває

стиль і характер постановки ро-боти в кожному окремому закладі, майстерність педагогів, їх володі-ння тими методами і прийомами, що найбільш оптимально забезпе-чують розвиток дитини. Недооцін-ка умов навчання і виховання, ці-леспрямованої організації процесу формування і керівництва пізна-вальної діяльності призводить до затримки розвитку психічних про-цесів глухого дошкільника, нега-тивно відбивається на становленні особистості.

Вивчення питань, пов'язаних з постановкою роботи у різних до-шкільних закладах для глухих республіки, дало можливість виді-лити те спільне, що характерне для них як у позитивному, так і в негативному плані і накреслити де-які шляхи для поліпшення роботи.

Перш за все слід сказати, що в останній час яскраво проявляється загальна тенденція до покращення роботи, яка виявляється не тільки у розширенні мережі закла-дів і ширшому охопленні ними до-шкільників, а й у зниженні віково-го рівня дітей. Так, ще зовсім не-давно в дошкільні заклади всту-пали діти 5—6—7-річного віку, то в даний час навчання в більшості з них починається з 3-річного віку, а подекуди вже й з 2-річного.

Орієнтація на ранній початок навчання і виховання глухих дити-ни, спрямування уваги на раннє формування мови і інтенсивний

розвиток слухового сприймання дає позитивні результати у роботі з дошкільниками, сприяє подолан-ню дефектів розвитку, своєчасно-му попередженню всіляких усклад-нень. Випускники дошкільних за-кладів за останній час виявляють-ся більш підготовленими до шкіль-ного навчання, ніж у попередні ро-ки. Ми маємо на увазі не оволодіння дошкільною грамотою і т. ін., як це буквально розуміють деякі педагоги, а формування у дитини тих фізичних, розумових, морально-вольових якостей, які виявляються необхідними для у-спішного навчання в школі.

Ті випускники дошкільних за-кладів, (наприклад, відділення при Київській школі глухих № 6, Ма-ківського дошкільного дитячого будинку для глухих й ін.), що вступають до школи, успішно оп-ановують навчальною програмою, яка вимагає від першокласника значного розвитку процесів мис-лення, стійких навичок розумової діяльності.

Спостереження навчально-вихо-вого процесу, проведені у різних дошкільних закладах республіки, дають нам можливість зробити ви-сновок про те, що зростає якість роботи з дітьми, заняття в бага-тьох випадках будуються мето-дично правильно, з урахуванням специфічних особливостей розви-тку глухих дошкільників. Педагоги під час занять використовують ці-

каві види роботи, застосовуючи ігрові прийоми, значне місце від-водять завданням на розвиток мо-ви і мислення дітей. Деякі педаго-ги оволоділи і вдало застосовують у роботі нові методи навчання глухих, наприклад, такі, як фоне-тична ритміка.

Ці позитивні зрушення в діяль-ності дошкільних закладів для глухих пов'язані з тим, що підви-щився рівень методичної підготов-ки педагогів. На посадах вчителів-дефектологів у цих закладах в ос-новному працюють спеціалісти із закінченою дефектологічною осві-тою, або ті, що навчаються заоч-но, на посадах вихователів — фахі-вці, які закінчили факультет до-шкільної підготовки.

Однак, у роботі дошкільних за-кладів ще існують значні недолі-ки, що вимагають якнайшвидшого усунення. Суттєвим з них є те, що неповною мірою враховується спе-цифіка навчання і виховання кон-тингенту — не всі групи дітей за-безпечені необхідною слуховою апаратурою, навчання мови ве-деться без опори на залишки слу-ху. Таке становище породжує значні відхилення у виконанні програми навчання і виховання, знижує можливість компенсатор-но-корекційного впливу на дитину. Це призводить до того, що до-шкільники не одержують потріб-них навичок слухового і слухо-зо-рового сприймання мови, у них за-тримується створення бази для формування тих чи інших навичок

(Закінчення див. на 4 стор.)

РОБІТНИЧЕ ПОПОВНЕННЯ

Яскраві афіші біля входу до приміщення Лебединського учбово-виробничого підприємства, у цехах та Будинку культури нагадували про наближення вечора посяяти у робітничий клас. Напередодні було розіслано запрошення адміністрації УВП, партійної, комсомольської, профспілкової організацій та первинної організації УТОГ, у яких викладено програму його проведення.

І ось у святково оформленому червоному кутку зібралися люди — передовики виробництва, ветерани... Перед початком вечора члени нашого Товариства оглянули стенди: «Основні напрями економі-

мічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року», «Передовики нашого підприємства», «Вони захищали Батьківщину».

Директор УВП М. К. Шаптала, секретар партійної організації О. О. Авраменко привітали молодих робітників Івана Івановича Поповича і Василя Григоровича Матюшенка.

До молоді звернувся кавалер ордена «Знак Пошани», наставник Василь Гнатювич Марченко.

— Вам, молодим робітникам, — сказав він, — випав почесний обов'язок — продовжувати славні традиції батьків, своїми руками буду-

вати світле майбутнє. Будьте гідними цієї високої честі! Живіть, працюйте по-ленінському, по-комуністичному!

Від імені міжрайвідділу УТОГ молодих робітників тепло і сердечно привітали працівників Будинку культури Л. М. Попова.

М. К. Шаптала вручив І. І. Поповичу та В. Г. Матюшенку трудові книжки і свідоцтва про посвячення в робітники, а наставники пов'язали юнакам червоні стрічки з написом «Молодий робітник». Зі словами вдячності за виявлену увагу виступив І. І. Попович.

Вечір закінчився концертом художньої самодіяльності.

М. ЛУЖКОВ.

м. Лебедин,
Сумської області.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

НА ЛИЖНИХ ТРАСАХ — ШКОЛЯРИ

Прихильники зимових видів спорту Закарпаття давно чекали зими з морозами і снігом, яка встановилась повсюдно в області. Завдяки цьому уроки з фізичного виховання, починаючи з другої половини грудня, повністю проводяться за програмою лижної підготовки.

На заняттях учні нашої школи знайомляться з лижною стрийовою підготовкою, вдосконалюють техніку просування, пізнають способи спуску на схилах, освоюють ходьбу на лижах без палиць, повороти на місці тощо.

Двічі на тиждень в шкільних лижних секціях тренуються учні Іван Сойма, Оксана Крачкович та Василь Танчинець. Напередодні поточного зимового сезону школа придбала для цієї роботи достатню кількість лижного спорядження.

Пам'ятаючи, що поруч з організацією навчальної і тренувальної роботи на уроках та заняттях секцій важливу роль у піднесенні спортивної майстерності школярів відіграють змагання, колектив фізкультури школи провів у січні цього року перші два тури першості з лижних гонок.

У змаганнях першого туру спортсмени виборювали першість на дистанціях 500 і 1000 метрів. Серед дівчат півкілометрову тра-

су першою подолати з відмінним результатом 3 хвилини 57 секунд учениця шостого класу Оксана Крачкович, другою пересікла фінішну стрічку за 4 хвилини 42 секунди п'ятикласниця Світлана Ясірко. На 0,2 секунди відстала від неї Ольга Хланта, яка зайняла третє місце.

38 учнів взяли старт у змаганнях на дистанції 1000 метрів. На ній, як і очікувалось, найкращий результат 8 хвилин 2 секунди показав восьмикласник Володимир Куля, друге і третє місця зайняли однокласник Володимира Кулі — Василь Пушкеш та учень п'ятого класу Іван Сойма.

У другому турі учні виборювали першість у гонці на 500 метрів, 1000 та 2000 метрів. Переможцем гонки на півкілометровій дистанції у хлопців стали Іван Сойма, а у дівчат — Ольга Даруда. Їх результат відповідно 3 хвилини 18 секунд та 4 хвилини 10 секунд.

Першість у гонці на 1000 метрів здобули Ольга Тарнай та Василь Боршош, а гонка на дистанції 2000 метрів принесла успіх Оксані Крачкович та Володимиру Кулі. Попереду змагання третього та четвертого турів.

П. КРАЙНЯНИЦЯ,
вчитель фізвиховання Ужгородської спецшколи-інтернату для глухих дітей.

СПОРТИВНИЙ КАЛЕНДАР РОКУ

В нинішньому році передбачається участь радянських спортсменів у 318 офіційних міжнародних змаганнях. Серед них 72 чемпіонати світу, 50 чемпіонатів Європи, 22 кубки світу.

У лютому в Хабаровську стартує чемпіонат світу з хокею з м'ячем, у липні в Мінську планується чемпіонат континенту з авіамодельного спорту.

Радянські любителі спорту стануть свідками змагань за кубки Європи серед команд-чемпіонів і володарів кубків країн з баскетболу, волейболу, ручного м'яча, футболу, хокею і шахів.

Найбільш масовими комплексними подіями на міжнародній спор-

тивній арені будуть: зимова універсіада (лютий, Іспанія), літня універсіада (липень, Румунія), VIII зимова Спартакіада дружніх армій (лютий, Болгарія), V літня Спартакіада дружніх армій (серпень, Угорщина).

У календарі всесоюзних змагань — 121 чемпіонат СРСР і 52 кубки СРСР. Географія проведення цих змагань — 146 міст усіх союзних республік. Є в спортивній панорамі країни і змагання-дебютанти: це всесоюзні змагання з бобслею, чемпіонат СРСР з карате, чемпіонат, першість і кубок СРСР з спортивного орієнтування, змагання команд дівчат з хокею на траві. (ТАРС).

ЗУСТРІЧ З ПРЕКРАСНИМ

У Чернівцях побував на гастролях самодіяльний народний театр Львівського будинку культури, який показав спектакль за мотивами повісті Б. Васильєва «А зорі тут тихі».

Будинок культури залізничників на 500 місць був щиро заповнений глядачами.

Надовго залишиться в пам'яті численних шанувальників сценічного мистецтва майстерне відтворення акторами театру образів бійців-дівчат та їх командира Федота Васюкова, ролі яких виконували Івона Макар, Надія Довга, Івона Воловицька, Ганна Мартинюк, Катерина Майник і Богдан Закалик.

— У біографії театру багато визначних подій. Це гастрольні поїздки по містах і селах України, виступи у братніх республіках — Азербайджані, Литві, — говорить директор Львівського будинку культури С. П. Брендак. — У виконавців нашого колективу, — продовжує вона, — з'явилися свої ветерани, котрі своєю натхненною працею, любов'ю до мистецтва примножують славу театру.

У другому відділенні виступили естрадний та хореографічний колективи. Вони виконали ряд цікавих композицій, пісні, вірші, танці.

Лауреат республіканського огляду народних театрів глухих — Львівський самодіяльний колектив — щедро дарує нечуючим глядачам прекрасне, збагачує їх духовний світ, виховує, вчить.

В. ГРИГОРЕНКО.

Нев'януче слово поета

Виповнилося 90 років з дня народження відомого українського поета Павла Григоровича Тичини. З нагоди цієї дати швачки-мотористи виробничого об'єднання «Електрик» під час обідньої перерви зібралися, щоб послухати розповідь бібліотекаря обласного Будинку культури Р. Граник про творчий шлях поета.

Уважно слухали розповідь Раїси Граник нечуючі трудівниці, а потім перекладач Раїса Ролевич, швачка-мотористка Віра Гусаківська і бібліотекар прочитали вірші «На майдані», «Партія веде!», «Чуття єдиної родини» та інші.

Ю. ГЕР.

м. Одеса.

Впевнитись хочу

Щоразу я впевнитись хочу,

Що в світі не марно живу.

З гілок перестиглої ночі

Зоря опадає в траву.

Всіх квітка чарує там дивно, —

То доля твоя молода.

А віку мого половина

Пелюстками днів обліта.

Весна хай деревцям на виріст

Пошиє сукенки з тепла.

Щоб справжня — не вдавана —

щирість

Між нами назавше була.

Щоб слово лунало пророче,

Відчуття гіркоти не прийшлося.

Щоб очі дивилися в очі,

А серце до серця тяглося.

К. АНДРІЙЧУК.

ВЗІМКУ.

Фотоетюд П. МІНДЕЛЯ.

ОСНОВА МАЙБУТНІХ ЗНАНЬ

(Закінчення. Початок див. на 3 стор.)

вимови, для сприймання усної мови. Особливо терплять при такій постановці справи слабочуючі діти, що через неспроможність комплектування потрапляють у групи глухих.

У справі комплектування груп мають місце серйозні недоліки. Такі випадки, коли в групах глухих знаходяться слабочуючі діти є досить частими, а подекуди існують офіційно створені групи, де разом перебувають діти цих двох категорій.

З недопустимими відхиленнями у справі комплектування груп зустрілися ми в одному з обласних міст республіки, де разом знаходяться діти не тільки різного віку і з різним строком навчання (від 1 до 4 років навчання), але й з різним ураженням слуху в діапазоні туговухості II ступеня до глухоти IV групи, а заняття проводяться за програмою для глухих старшої групи. За таких умов діти обох категорій не одержують потрібного їм розвитку, а педагоги опиняються в скрутному становищі при плануванні і проведенні занять. Суттєвою негативною стороною в таких випадках є те, що слабочуючі діти займають положення лідерів у оволодінні програмним матеріалом, а глухі знач-

но відстають від них. Такі ситуації, як правило, призводять до морального травмування глухих дітей, що на практиці виражається у негативному ставленні їх до навчання.

Тісно зв'язане з цим і питання комплектування підготовчих класів шкіл глухих, у вирішенні якого також допускаються серйозні відхилення. Так, в деяких областях стала нормою така негативна практика, коли у підготовчі класи приймають не тільки тих дітей, що повинні складати їх контингент (діти, які не пройшли дошкільної підготовки і з певних причин до вступу до школи не дошли), а всіх вихованців дошкільних дитячих закладів, незважаючи на те, що більшість з них перебувала там 3, 4 і навіть 5 років. Таким чином узаконюється становище переростків: діти вступають до школи із запізненням на 1—2 роки, а народне господарство на такий же строк із запізненням одержує продуктивну робочу силу. Основною причиною подібного становища є відсутність наступності у роботі дошкільних закладів і школи, відсутність ділових контактів. Таку практику набору дітей у підготовчий і перший класи школи глухих слід негайно переглянути.

У деяких дошкільних закладах

(Києва, Макіївки, Дніпропетровська) знайдено позитивне розв'язання цього питання, і це, на нашу думку, повинно знайти місце і в практиці роботи всіх інших установ: протягом навчального року вчителі школи глухих відвідують заняття у підготовчій групі дошкільного закладу, знайомляться з дітьми, яких мають прийняти до першого класу школи. У кінці кожного навчального року спеціально створена комісія у складі представників школи, дошкільного закладу і подекуди представників відділів народної освіти перевіряє готовність дітей до навчання у школі. Цим створюються умови для вирішення питань наступності, чіткої координації роботи навчальних закладів для глухих, а також стимулюється покращення навчально-виховної роботи у дошкільних установах. Необхідність покращення такої роботи висуває також вимогу більш вдумливого підходу до вибору педагогічних кадрів, оскільки від цього в значній мірі залежить якість навчально-виховної роботи. Хоч у цьому плані є позитивні зміни, однак частина вчителів і переважна більшість вихователів — це, як правило, педагоги, що не мають ні спеціальної дефектологічної освіти, ні досвіду роботи з дошкільниками.

Все це позначається на виборі методів роботи, що часто не відповідають віковим і психічним особливостям контингенту. Саме цим пояснюється те, що заняття недостатньо оснащуються дидактичним матеріалом, часто проходять у формі, характерній для шкільного навчання, недостатньо або невірно використовуються ігрові форми роботи, іноді невміння педагога працювати з усією групою призводить до того, що заняття, які за своїм змістом повинні бути спрямовані на формування і активне використання словесної мови дітей, не досягають своєї мети, бо робота на них фактично проходить з однією дитиною при пасивності або бездіяльності інших.

Особливу увагу, вважаємо, необхідно звернути на таке недопустиме, на наш погляд, становище, коли вихователі через відсутність потрібного контакту з дітьми виявляються неспроможними контролювати живлення ними мовного матеріалу, не працюють над закріпленням їх мовних навичок. Цим не тільки порушується єдність вимог з боку вчителя-дефектолога і вихователя, а й страждає весь навчальний процес. У дітей у таких випадках затримується процес автоматизації звуків, недостатньо зростає словниковий запас, затримується розвиток мови. Недостатність дефектологічної підготовки педагогів, крім того, породжує непрофесійний підхід до са-

мого розуміння процесу формування мови дітей, досить частими є випадки, коли педагоги, керувані бажанням «полегшити» дітям розуміння мовного матеріалу, в одних випадках вдаються до занадто утриманої вимови, в інших — оформляють власні висловлювання аграматично, з такими ж порушеннями смислових зв'язків між словами у реченні, які допускають діти.

Дійовим заходом і одним із можливих шляхів подолання такого становища є обов'язкове проходження всіма педагогами дошкільних закладів курсової перепідготовки при обласних інститутах удосконалення кваліфікації вчителів. Поряд з цим, з метою підвищення ефективності роботи дошкільних закладів для глухих і поліпшення підготовки дітей до школи, необхідно вжити заходів, спрямованих на суворе дотримання диференційованого навчання глухих і слабочуючих, на оснащення слуховою апаратурою усіх груп глухих, на доцільне використання в педагогічному процесі дидактичних посібників та ігрового матеріалу, на посилення контролю за виконанням розділів програми навчання і виховання глухих дітей.

Г. ЧЕФРАНОВА,
ст. науковий співробітник сектору сурдопедагогіки НДІ педагогіки УРСР.

Редактор П. БУЛАТОВ.